

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА СУСПІЛЬНИХ НАУК ТА УКРАЇНОЗНАВСТВА**

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ
СУСПІЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ НАУК ТА ІСТОРІЇ МЕДИЦИНИ**

Збірник матеріалів
II Міжнародної науково-практичної конференції
(17 – 18 березня 2022 р.)

**CURRENT ISSUES
OF SOCIAL AND HUMANITIES SCIENCES, AND THE HISTORY OF
MEDICINE**

Collection of materials of the 2nd International Scientific Practical Conference
(Chernivtsi, March 17-18, 2022)

Чернівці, 2022

ISBN 978-966-697-984-4

УДК : 3(08)

61(09)(08)

A 43

Актуальні питання суспільно-гуманітарних наук та історії медицини: збірник матеріалів II Міжнародної науково-практичної конференції (м. Чернівці, 17–18 березня 2022 р.). Буковинський державний медичний університет. Чернівці, 2022. 183 с.

До наукового збірника ввійшли наукові статті доповідей (матеріалів) учасників II Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні питання суспільно-гуманітарних наук та історії медицини» (м. Чернівці, 17–18 березня 2022 р.), що проводилася в Буковинському державному медичному університеті спільно з науковими установами й навчальними закладами освіти України, Румунії, Польщі, Республіки Молдови і Болгарії. Адресований науковцям, аспірантам, співробітникам закладів вищої освіти.

Current issues of social and humanities sciences, and the history of medicine: collection of materials of the II International scientific and practical conference (Chernivtsi, March 17-18, 2022). Bukovynian State Medical University. Chernivtsi, 2022. 184 p.

Scientific articles of reports (materials) of the participants of II International scientific and practical conference «Current issues of social and humanities sciences, and the history of medicine» (Chernivtsi, March 17-18, 2022) were included in the scientific collection. Conference was held at the Bukovynian State Medical University together with scientific institutions and educational institutions of Ukraine, Romania, Poland, Republic of Moldova and Bulgaria. The scientific collection is addressed to scientists, graduate students, employees of higher education institutions.

Головний редактор - д. мед. н., проф., в.о. ректора Буковинського державного медичного університету **Андрієць О.А.**

Відповідальний редактор - д. іст. н., проф., завкафедри суспільних наук та українознавства **Мойсей А.А.**

Редактори-упорядники: д. пед. н., проф. **Цуркан М.В.**,
к. філол. н., доц. **Максимюк М.В.**,
стар. лаборант **Лейзор Н.А.**

ОРГАНІЗАТОРИ КОНФЕРЕНЦІЇ: Міністерство охорони здоров'я України, Буковинський державний медичний університет, кафедра суспільних наук та українознавства.

Рекомендовано до друку вченою радою Буковинського державного медичного університету (протокол No 11 від 22.06.2022 р.).

За достовірність наведених даних і посилань несе відповідальність автор публікації.

ISBN 978-966-697-984-4

©БДМУ,
© Автори статей, 2022

ЗМІСТ

ІСТОРИЧНІ НАУКИ

Brocki Marcin. <i>CHANGES WITHIN ETHNOLOGICAL PROFESSIONAL CULTURE AFTER 1989 IN POLAND</i>	9
Ceașescu Anca. <i>CEREMONIAL-RITUAL PRACTICES IN THE FAMILY-LIFE CUSTOMS. CASE STUDY: THE ROMANIAN SPACE</i>	10
Lazăr Simona. <i>HUMAN CONTACTS AND EXCHANGES OF GOODS IN SOUTH-EASTERN EUROPE IN THE LATE BRONZE AGE AND EARLY IRON AGE</i>	12
Mareci-Sabol Harieta. <i>EDUCATIONAL VALUES IN TEACHING AND RESEARCHING</i>	13
Olteanu Antoaneta. <i>ROMANIAN SORCERERS. OFFENSIVE MAGIC</i>	15
Акатріні Володимир. <i>Повернути втрачені імена: лікар-офтальмолог Вероніка Мандичевська як незаперечний авторитет свого часу</i>	17
Альков Володимир. <i>Проблеми евакуації поранених у Сербсько-турецькій війні 1876 р. у замітках А. Г. Подреза</i>	20
Арзуманова Тетяна. <i>Роль паркових зон у формуванні «здорового» дозвілля мешканців Харкова на початку ХХ століття</i>	22
Вамуш Альона. <i>Світогляд та повсякденність суспільства в середньовічний час</i>	24
Герегова Світлана. <i>Постать Назарія Яремчука у колективній та індивідуальній пам'яті буковинців</i>	27
Казакевич Ольга. <i>«Language attitudes» в українському суспільному просторі доби Незалежності</i>	29
Кожолянюк Олександр. <i>Основа Маланки на Буковині</i>	32
Курочкін Олександр. <i>До історії розповсюдження різдвяних «ясел»</i>	34
Любчик Ігор. <i>Медичне краєзнавство в структурі вибіркових дисциплін Івано-Франківського національного медичного університету</i>	36
Мойсей Антоній. <i>Робота Д. Дана «Вівчарня у румунів Буковини» – складовий компонент культурної спадщини Буковини</i>	37
Моїсей Аркадій. <i>Фіксація етнографічного явища в роботі Д. Дана «Сповивання у румунів Буковини»</i>	39
Мороз Тетяна, Пінцак Вадим. <i>Молодіжні субкультури: особливості спілкування в сучасному інформаційному просторі</i>	41
Пивоваров Сергій, Крайня Ольга. <i>Релігійна практика зцілення очних хвороб (за матеріалами Національного заповідника «Києво-Печерська Лавра»)</i>	44

Рахно Костянтин. Молодило покрівельне у народній медицині народів Європи	48
Робак Ігор. Обмеженість сучасного вітчизняного історико-медичного простору як наслідок недолугої нормативної бази	50
Сакович Василь. До питання про значення поняття “діаспора” в історіографії.....	51
Сахновський Олександр. Мікроісторичний аналіз як напрям історичних досліджень.....	54
Скрипник Анатолій. З історії утворення і діяльності товариства подільських лікарів	56
Скрицька Наталія, Лупу Георгій, Катрич Анна. Культура та глобалізація: протиріччя розвитку	59
Скрицька Наталія, Федина Уляна, Писарук Віктор. Комунікаційна культура в умовах глобалізації сучасного суспільства	60
Філіпчук Наталія, Ходаківська Снежана. Українське просвітництво і становлення національної музейної справи	62

ФІЛОЛОГІЧНІ ТА ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ

Anistratenko Antonina. «The song of flame and ice» by G. R. R. Martin and trilogy «Queens don't have legs», «The ring of Borgia» and «The awesome enchantress» by Vladimir Neff: literary comparison.	65
Bebykh Valentyna. Vocabulary Replenishment of Infectology Sublanguage.....	68
Dărăbuș Carmen. Au fil de l'araignee. Proposition de lecture.....	70
Dyrda Iryna, Maloivan Maryna, Tomilina Anna. Peculiarities of Headlines Function.....	71
Maksymiuk Natalia. Methodology of teaching business English in the conditions of the renewed educational paradigm.	73
Ragrina Zhanna. Indicators of the formation of professional communicative competence as one of the components of the professional identity of future foreign medical Specialists.....	75
Teleky Maria. Original semantics of some terms of virusology.....	76
Namestyuk Svetlana. Gîndirea creativă în predarea limbilor străine la Universitatea de Stat de Medicină din Bucovina.....	78
Алексєнко Тетяна. Методичне забезпечення мовної підготовки іноземних здобувачів вищої освіти в Україні.....	80
Антофійчук Алла. Екстралінгвальні чинники структури образу автора епістолярного дискурсу Ольги Кобилянської.....	83
Антофійчук Володимир. Ідеї вольності в інтерпретації Григорія Сковороди.....	85

Бабух Надія. <i>Ергоніми як об'єкт наукового дослідження</i>	87
Бицко Наталія. <i>Формування комунікативних здібностей студентів з позицій медичного дискурсу</i>	89
Бунчук Борис, Никифорок Тетяна. <i>Судження С. Смаль-Стоцького про поезію Сидора Воробкевича</i>	91
Вилка Лідія. <i>Проблеми викладання української мови як іноземної в умовах світової пандемії</i>	93
Годік Катерина. <i>Твори Івана Багряного в контексті антибільшовицького дискурсу Німеччини</i>	95
Голяк Тетяна. <i>До історії підготовки видання творів І. Франка у 20 томах</i>	96
Гуцул Марія, Ільків Марта. <i>Грецькі та латинські терміноелементи в медичних термінах на позначення страху вчинення певних дій</i>	99
Єрьомкіна Галина. <i>До питання словотвору фармацевтичних термінів</i>	101
Звягіна Ганна. <i>Дидактичні аспекти викладання «Української як іноземної» у медичному університеті</i>	102
Каїзер Ірина. <i>Комунікативний підхід під час професійно орієнтованого викладання української мови як іноземної</i>	105
Каратінцева Каріна. <i>Структурні аспекти ортодонтичної термінології як основа формування професійного вокабуляру студентів стоматологічного факультету</i>	106
Кемінь Уляна. <i>Функційна роль прикметника в контексті реалізації емотивності у мовотворчості Марії Матіос</i>	108
Колесник Наталія. <i>Володимир Гнатюк та проблема вивчення власних назв у пісенному фольклорі</i>	110
Костюк Світлана. <i>Вплив міжкультурної компетентності на ефективність вивчення української мови як іноземної</i>	112
Кравчук Олексій, Остащук Іван. <i>Мова права: етимологія слова «адвокат»</i>	114
Криницька Ольга. <i>Засвоєння медичних термінів на заняттях з української мови як іноземної</i>	116
Кулик Олена. <i>Традиції та новації внутрішньої лексичної варіантності сучасної української літературної мови</i>	118
Кульбабська Олена. <i>Тестові технології оцінювання професійної компетентності майбутнього вчителя-мовника</i>	121
Купчанко Марина. <i>Окремі стилістичні характеристики вираження апеляції в поетичних творах Ліни Костенко</i>	122
Кушнір Ірина. <i>Мова лікаря має значення: професійно-комунікативний імідж майбутніх лікарів</i>	124
Луцак Світлана, Ільків Ганна. <i>Концепція укладання підручника «Ефективна комунікація в галузі медицини»: від теорії до практики</i>	

	127
Максим'юк Оксана. Семантична специфіка підметів аналітичної будови з кількісним значенням.....	129
Максимюк Марта. Оніми на позначення України як елемент стилістики тексту (на матеріалі роману В. Кожелянка «Дефіляда в Москві»).....	131
Марчишина Алла. Квір-ідентичність у лінгвістичній рецепції.....	133
Мельничук Оксана, Сілевич Лілія. До питання формування національної свідомості студентів під час вивчення «Української мови (за професійним спрямуванням)».....	135
Музика Тетяна. Психолінгвістичні аспекти викладання української мови як іноземної.....	137
Навчук Галина. Мовна підготовка майбутніх медичних фахівців в умовах глобальних викликів.....	139
Настенко Ольга. Форми дистанційного навчання української мови як іноземної.....	140
Никіфорчук Жанна. Принципи навчання медичної термінології.....	142
Нікоряк Наталія. «Інтермедіальний код кіносценарію «Перевірте свої годинники» Л. Костенко та А. Добровольського».....	143
Новікова Тетяна. Класифікація церковнослов'янizmів в українській мові.....	146
Овсієнко Людмила. Основні засоби формування культури мислення та спілкування майбутніх фахівців з аналітики суспільних процесів.....	148
Рудюк Тетяна. До проблеми дидактичних і психологічних аспектів викладання української мови для іноземних студентів.....	150
Руснак Наталія. Інформація як лінгвістичний феномен.....	151
Руснак Юлія. Комунікативно-прагматичне навантаження лексеми уста в художньому дискурсі Ольги Кобилянської.....	153
Сажина Алла. Ігрові стратегії в мережевій поезії.....	156
Синиця Валентина. Термінологічні словосполучення із семантикою <i>Leishmaniosis</i> в латинській термінології тропічних хвороб.....	158
Струк Іванна, Вікованюк Анна-Діана. Невербальні засоби на позначення емоційного стану мовця в художніх текстах сучасних українських письменників.....	160
Тесліцька Галина. Теоретичні основи вивчення простого ускладненого речення на засадах компетентнісного підходу.....	162
Ткач Алла. Фахова термінологія – важливий складник мовленнєвої компетенції студентів-медиків.....	164
Толкачова Наталія. До питання про формат та структуру тестових завдань.....	165
Томусяк Людмила. Атрибутивні компоненти з синкретичним значенням.....	167
Турік Олександра, Продан Софія. Методика концептуального аналізу як	

<i>основного методу дослідження концепту.....</i>	169
Цуркан Марія. <i>Ділова гра – ефективний метод навчання української мови іноземних студентів медичних ЗВО.....</i>	171
Шабат-Савка Світлана. <i>Національний синтаксис крізь призму української лінгвоментальності.....</i>	173
Шатілова Наталія. <i>Текстоцентричний принцип навчання української мови іноземних студентів.....</i>	175
Швець Ганна. <i>Ознайомлення з нормативними документами освітнього закладу як складник адаптації іноземних студентів та розвитку їхньої читацької компетентності.....</i>	177
Шутак Лариса. <i>Сучасні підходи у вивченні культури мовлення медичного працівника.....</i>	179
Юрчак Галина. <i>Досвід впровадження дистанційного навчання на заняттях з української мови як іноземної: переваги і недоліки. ....</i>	181

звуків чи структурні ознаки, що відрізняли би їх від українських слів, напр.: *буква, виноград, істина, кориця, начальник, пролог, стихія, щедрий*, серед них і ті, що відрізняються релігійно-церковною семантикою: *апостол, ікона, праведний, пророк, псалом, собор, хрест*. Однак значно більше тих одиниць, що зберігають фонетичні й словотвірні особливості церковнослов'янської мови: *врата, древо, глава, возвеличувати, воскресити, Всемогущий, моці, обличитель, презирство, предтеча* та ін.

Список використаних джерел

1. Великий тлумачний словник української мови. 3 дод. і допов. / уклад. і гол. ред. В. Т. Бусел. К.: Перун, 2005. 1728 с.
2. Етимологічний словник української мови: в 7 т. / АН УРСР. Ін-т мовознавства ім. О.О. Потебні; гол. ред. О. С. Мельничук. К.: Наук. думка, 1982–2012. Т. I–VII.
3. Словарь української мови / збір. ред. журн. «Киевская Старина»; упоряд., з дод. влас. матеріалу Б. Д. Грінченко. К.: Вид-во АН УРСР, 1958 – 1959. Т. I–IV.
4. Словник української мови: в 11 т. / за ред. І. К. Білодіда. Київ: Наукова думка. 1970–1980. Т. I–XI.
5. Словник української мови: в 20 т. / за ред. В. М. Русанівського. К.: Наукова думка. 2010 – 2017. Т. I–VIII.
6. Сучасна українська літературна мова: лексика і фразеологія / за заг. ред. акад. І. Білодіда. К.: Наук. думка. 1973. 440 с.
7. Українська мова: енциклопедія / редкол. В. Русанівський, О. Тараненко, М. Зяблюк та ін. 3-є вид., випр. і доп. К.: Вид-во «Українська енциклопедія» ім. М.П. Бажана. 2004. 824 с.

Овсієнко Людмила,
доктор педагогічних наук, професор,
Інститут філології,
Київський університет ім. Б. Грінченка
(м. Київ, Україна)

ОСНОВНІ ЗАСОБИ ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ МИСЛЕННЯ ТА СПІЛКУВАННЯ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З АНАЛІТИКИ СУСПІЛЬНИХ ПРОЦЕСІВ

Аналіз наукових праць з проблеми й досвід викладання у майбутніх фахівців з аналітики суспільних процесів дає підстави стверджувати, що наразі підготовка означених спеціалістів потребує перегляду в аспекті формування комунікативної компетентності. На жаль, це питання залишилося поза увагою вчених і дослідників. У цій короткій публікації ми спробуємо зосередити увагу на основних засобах навчання, що орієнтовані на розвиток культури мислення і спілкування майбутніх аналітиків.

Ми переконані, що сьогодні, окрім навчально-методичної літератури й дидактичного матеріалу, важливими засобами навчання студентів є: технічні,

інформаційні ресурси, різні віртуальні тренажери, аудіо- та відеотексти, презентації. Технічне забезпечення освітнього процесу унаочнює його, робить інформативним, цікавим, насиченим, динамічним, інтенсивним, дослідницьким і комунікативно орієнтованим. Активне застосування означених засобів навчання сприяє швидкому опануванню програмового матеріалу, розвиває пізнавальні здібності, культуру мислення та спілкування майбутніх фахівців з аналітики суспільних процесів.

Інформаційні ресурси глобальної мережі, електронні курси (відеолекції, презентації, онлайнві підручники й посібники тощо), мультимедійні засоби навчання суттєво змінюють концепцію викладання дисципліни, роблять цей процес студенто- і практикоорієнтованим.

Особливо актуальним є застосування їх в умовах дистанційного навчання, коли на відстані потрібно не лише дати студенту знання, а й навчити його креативно, творчо мислити та правильно й логічно висловлювати думки.

Застосовуючи електронні ресурси та мережі для взаємодії і співпраці зі здобувачами, ми формуємо в них усну й писемну комунікативну компетентність; вчимо «відповідальності, гнучкості мислення, уміння синтезувати інформацію, виокремлювати головне, визначати пріоритети, прагнути до самореалізації» [1, с. 108]. Віртуальне спілкування суттєво впливає на розвиток культури мислення й мовлення. Зокрема варто зосередити увагу на такому виді діяльності, як комунікація в соціальних мережах.

Це питання стало досить актуальним саме в сучасних епідеміологічних умовах життя суспільства, коли виникла потреба комунікувати, навчатися, вирішувати фахові питання віддалено. Означене комунікативне середовище спричинило утворення нових форм існування мови. У соціальних мережах комуніканти часто вживають стилістично знижену лексику, скорочення, графічні позначки тощо. Тому студенти повинні усвідомити, що віртуальне спілкування теж має здійснюватися українською унормованою мовою, а «відсутність чітких вимог щодо вживання мови під час спілкування у соціальних мережах, заборон та цензури, стає причиною та власне й наслідком, утворення нових унікальних мовних одиниць – сленгізмів» [2, с. 33].

З огляду на зазначене слід пам'ятати, що для освітніх потреб і фахових дискусій варто об'єднуватися у спеціальні групи, в іншому випадку може статися так, що означена комунікація не призведе до розширення і поглиблення знань, а навпаки.

Отже, висновкуємо про те, що організація освітнього процесу для майбутніх фахівців з аналітики суспільних процесів в умовах онлайнного навчання не можлива без сучасних засобів, проте варто пам'ятати, що добирати їх потрібно ретельно й виважено, зважаючи на особливості, контент, принципи об'єднання в групи, рівень інтелектуалізованості тощо.

Список використаних джерел

1. Киянка В., Шаповал Т. Ресурси мережі інтернет як складова дистанційного навчання. *Вісник Львівської національної академії мистецтв*. 2020. Вип. 24. С. 103–110.

2. Полтавець Т. Мова та соціальні мережі: механізми взаємопроникнення. *Бібліотека. Наука. Комунікація* б актуальні тенденції у цифрову епоху. 2019. № 1. С. 33.

Рудюк Тетяна,
доктор педагогічних наук, доцент,
Ніжинський державний університет
імені Миколи Гоголя
(м. Ніжин, Україна)

ДО ПРОБЛЕМИ ДИДАКТИЧНИХ І ПСИХОЛОГІЧНИХ АСПЕКТІВ ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ

Найбільш ефективною вважаємо полікомпонентну комбінацію дидактичних принципів: наочності; міцності; свідомості; науковості; активності; виховного навчання; системності; доступності, посиленості; міжпредметної координації; міжкультурної взаємодії та комунікативності [2; 110-114] у поєднанні з пильною увагою до психологічних аспектів інтеракції, як-от: автоматизованості; стійкості; гнучкості; відсутності спрямованості свідомості на форму виконання; напруження та швидкої втомлюваності [2; 179-181].

Безперечно, наочність має відігравати одну з ключових позицій та забезпечувати найрізноманітнішу репрезентацію до розділу або теми текстовим матеріалом; малюнками (готовими або виготовленими власноруч); картками; схемами; таблицями, відеофільмами тощо. Крім того, опанування нової інформації потребує раціонального дозування для свідомого накопичення в пам'яті. Найперше – фонетичного, лексичного, мовленнєвих зразків, словосполучень, сталих виразів. По-друге, забезпечення вказаного дидактичного принципу передбачає доцільність використання асоціативних взаємозв'язків; систематичних автоматизованих повторень, встановлення взаємовідношень із емоційним інтелектом, творчий характер завдань; контроль вивченого тощо. Так, позитивний емоційний фон здатен виступати своєрідним підкріплюючим чинником для результативного опанування української мови як іноземної; визначати темпи мовленнєво-розумової діяльності та лабільність процесів взаємодії.

Для прикладу: перспектива отримати розвиток власних здібностей стає можливістю проявити себе через самоорганізованість, спільну та самостійну роботу, формування та імплементацію навичок толерантної взаємодії, працьовитості. Доволі продуктивними визначаємо складання монологічної розповіді-есе про свою сім'ю (уподобання членів родини, традиції, ставлення до найрідніших); використання принципів складоподілу з метою відпрацювання техніки швидкого читання й навичок письма; апробація діалогічних ситуацій; техніки гри та інше. Позаяк «Розвиток йде далі того, що